

СВОБОДНОТО ПАДАНЕ НА ПРЕДМЕТИТЕ

Стефка ЦВЕТКОВА

Abstract. “Free Falling Objects” is the first chapter of Stefka Tzvetkova’s novel “Sedem nezabravki” [Seven Forget-me-not], published in 2009 in Veliko Tirnovo (Bulgaria). This journal publication was planned by the writer in August 2013. Unfortunately, in the first days of 2014 Stefka Tzvetkova passed away.

Keywords: Stefka Tzvetkova (1941-2014), memoir book

*Гълъби и гълъбици,
Гургули и гургулици,
Кукувици, чучулиги
Със каруци и талиги,
Хайде де!*

Изпълнява хорът на Белоградчишките скали. Текст Йордан Стратиев. Музика Георги Димитров, синът на дедо Мито Даскала и брат на Печо Зъболекаря (бохем и ловец). Песента „Синигерова сватба“.

Сътворението на света започва със сватбената снимка на моите родители. В първия час на учебна година в Карбинци се видяло, че ще се

оженят. Осветили се на 11 май, учителска дата. През 1930. Раждам се едва в 1941. На 1 септември. Мпята дата е ученическа. Така си е, те бяха завършени хора, аз още имам да се дооформям. Сватба в Белоградчик, град на бели хора, в смисъл че не са за черна работа. На общата снимка не всички лица са ми познати. Приветливи са. Естествени, не виждам претруфености. Все пак празнични, никой не е как да е. Сашко само е по риза, без вратовръзка, като че направо от игрите са го отвели. Юноша. Руса сила. Топъл хляб. Биха го помислили за сръбче, германче, русначе – не българче. В рода той най-много прилича на вуйчо си Цветко. Фамилията много обича някой да е нещо. У Роза например при думата професор затрептява всяка фибра в колосалната ѝ фигура на гимназиален химик. Роднините от двете страни почти едновременно схванаха, че от мене няма да излезе нищо. Те милостиво и единомдушно ме нарекоха Летящият холандец, все нещо славно да има. Гинината сестра, видинанката Фина, е кръстница. По-хубава от английската кралица, с голи рамене и цвете на едното. Нейният Гарабед искри от доброжелателство. Поставил ръка на младоженското рамо, пожелал е явно да увековечи своята благословия. Попреди казвал на Зора да не се жени за Цветко, защото е опасна лисица, отстрани достойният подмята: „лисигер!“ Свекървата единствена е със забрадка. Тя и зълвата Ката, само те са угрижени. Е що толкова? Я колко е хубава булката! Какъв неповторим овал! И как ѝ отиват и венчето, и тюлтът до раменете. Младоженецът очевидно е горд. Другата снимка, на която са само младоженците, също е голям формат и не се побира в канцеларска рамка. Булката плахо показва зъбчета, хубавки, гъсто подредени. Не смее ли да се усмихне? За вярване ли е такова щастие. Младоженецът има буен перчем. И двамата са на служба, ще има „сто копанки със пшеница и хиляда със ръжчица, сто панички със малини и хиляда със къпини.“ Тя се гордееше с черна къдрава коса на едри вълни. За него казваше, че е

рус, пегав, огън е на работа и има рибешки очи – е може ли да се говори така за сложната личност! Няма такъв тип – и като Боне Крайненеца, и като Жулиен Сорел. Леко ми навява за него оня, дето се провиква за южен град и танци луди. Мъже от подобно тесто има за мое учудване в Трън и Чипровци. Примерно Добри Жотев. Тя не е никакъв тип. Сигурно е от изчезнало племе. Ровила съм специално албумите, няма подобно лице. Сред хората също. Този профил, особено праведен и честен, о, не мога да бъда описателят. И все пак: гладка матова кожа, жена едричка в блузата, среден ръст и високи изисквания, особено към мене. Нека като не мога да се справя със сложното, да прибегна към опростяване. Жените са пределно ясни същества. Два пъто по два вида. Първо по предпочитана дейност – готвачки и шивачки. Второ, също като гъбите – ядливи и отровни. По точка първа тя е от готвачките, няма да обсъждаме до каква степен, достатъчна степен. По втоеа – ядлива е. Стига да не я оставят дълго в хладилника. Следва да разгледам координацията. Ядлива и готвачка – идеално. Ядлива и шивачка – поносимо. Живачка и отровна – сериозно. Мъжете най-харесват отровна и готвачка. Сама съм изненадана от това епохално откритие. Излиза, че майка ме е превъзхождала. Само съм поносима. Може ни е крайно време да си го призная. Да, така е, нищо че съм „изгреяла е месечинка златна“, а тя „зададе се облак тъмен“.

Те живеели добре.

Есени, още с диплома в джоба, баща ми минал през лозята и зажаднял. Така му се прищяло да хапне грозгице, че приседнал. Обрекъл се – зрънце да не отрони от чуждото, сам да стане лозар. Е, не можеше ли да се поразкваси и после нека пак се зарече? Каква беше тази нашата прекомерност. .. Измайсторил специални ски да не огазва копаното. Запомнила съм как обича да говори за лозата, едигне длан и разпери пръсти да покаже как тя потръгва да расте, поглежда насам, поглежда

натам, о хо-хо! Голямо лозе и къщичка – такова е ергенското му заселване на Башовица, назначил се за учител в Орешец – на 3-4 километра. И зиме, и лете, през незаселено и заселено, лозе – училище – лозе, пеш. Около 1920 година. Било жална работа. Селяните не пускали децата на училище. Баща ми трябвало да свика сабрание и да ги уговаря. Какво измислил. Изкупил всякакви механични играчки – жабчета, кончета, влакчета – с тях обърнал субранието на игра, подскачали жабета по масата, доказан бил напредъкът на техниката и колко безпомощни били децата без образование, така че съсем неотложно е да бъдат отделени от къра. Не си знаел силата. От раз е разкъртена канарата. Не знам точно кога се прехвърлил в Карбинци. Предполагам, че за да не губи време до работното място. И още защото да поведе майка ми по Башовица, повеля на съдбата. Не меден месец, а медени години прекарвали заедно. Винаги след края на учебната година баща ми произнася слово пред деца и родители, а у дома разпорежда да бъдат прибрани часовниците. Не искал и радио да има. Не че не може да му събере парите. „Братята номади“ се изнасят на лозе. По съвиняло, тя още спи, тръгнал е към гарата за пресни дробчета. Ще ги тръшне на скарата за закуска. Виделото аз го посрещам с кафе, но не ми предстои ни копане, ни пръскане, ни връзване. Той на обяд отхлупва гърнето с боба: „Сварог!“ Искане да каже, че е увряло? Или слави славянския бог? А слънцето се изкачило нависоко. Сол, мерудийка, чушле, баща ми обича да изтанцува на финала.

Понякога се изкушавам и се замислям над произхода на имената. Башовица? Бащина дъщеря. Градецът Белоградчик има за своя гара Орешец, единствената възможност и му казват гарата, а то е гара към село Орешец. А селото е чар неподобен, не само защото баща ми го е завел на училище. Там има църква в земята, със стенописи. Прекръстих се, когато татко ме заведе, но после той вметна в разговора, че кръстният

знак не е само християнски, древен е. Това заслужава да се обмисли. Така и направих, доколкото мога. Дело Орешец е доста изоставено, по-добре се развива селището около гарата. На линията София – Видин. Отминава се Брусарци, също някои и други прелестни гарички като Воднянци, Карбинци ... Орешец е уналително от орех, там казват орех – ореси. Радиожурналистите направо газят през имената на селата ни, от жива реч отбират ли, не са ли учили за ударение, професионалистите те ... Едно от моите родни места не прочетоха вярно. Такива обаяния: Кладоруб, Праўжда ... Местността Башовица е лозарска. Но лозя из България много. Погледна познатите циментови колове и отмина. Башовица е нещо друго. То е начин на живот. И възглед. Българска Бохемия? Не, нещо по-малко, мило и добро. Лозята са разположени от двете страни на влака. Отгатък линията е да речем. Коста Христовото, оня луд интелигент, който през 20-те години търсел по математически път доказателство за съществуването на висшата сила. Негов син е физикът, известен в белградчишко като Бобо, според детското му възприятие за така сложното собствено име – Христобор. Който не го е виждал, той не се е почудил – човек ли беше или един невероятен топъл извор. Оценяваше желязната ми логика. Склонна бях да се усъмня дали това е толкова похвално, какво като съм имала шестица по математика. Сега гледам триумфа на алогичното, отново съм разколебана. С Бобо се видяхме за последен път на Арбанаси, развеждаше кубински професор. И вечно му губели времето да показва красоти. Той е добър и не може да откаже. Как можах да се изхвърля, че за такива работи съм напуснала служба, не знам ли, че не е просто да се напусне факултет. Той милият и това прости. Каза, че ме е съзрял в списание „Септември“, познал ме не по името – по текста! Не попитах, още ли е асистент, очевидно гениалният, нашият Бобо. Един читател имах. И той какво – не съществува на земята такъв човек. И не ми се печата. Сега накъде съм

тръгнала, мъртвите ли да сдобрявам или живи да овражда? Откъм метличините ли беше пътеката ... Нашето лозе е отсам линията, откъм Венеца над Белоградчик. След авторитетното гарово съоръжение, семафора, преди рампата. Всички траверси по земята миришат на Башовица, разбира се. Влакове ме приспиваха. Татковината е измазана с кал и сламки. На малко по-височко местенце е, сред ливадата. Стои укутом, китките на дърветата се стараят да обгърнат като шал и да я защитават от ветрове и пек, от лоши погледи. Само нека не си представям колко е самотно джанчето до прозореца – сигурно дебело дърво е станало. „Къща се строи нависочко!“ – казваше баща ми. Владееше това като каже нещо да се запомни. За себе си не държеше да е високопоставен. Предлагали му назначение в София за училищен инспектор, „Защо?! Аз мога да легна на поляната, глава на камъка ще сложа и ще спя като хвърлена дреха.“ Кому се мислело за война. Зора все по-настоятелно иска бебе. Пролетта на 41-ва София е злобно осветена. Парашути. Фърмящи влакови композиции. „Война е. Що ти трябва беля на главата. Не виждаме ли накъде върви светът ...“ Зора не ще да знае. Тя чака септември. Вече понаедряла, когато по никое време се появил брат ѝ Стоян. Има голям червен мадеш на челото, скрил го под бомбе: „Како, знаеш, че съм белязан по рождение с тая биндия ... Търси ме софийската полиция. Изгубил съм всякакви връзки, изнурен съм от нелегална самотия, спасението е само ако се присламча за Виена като работник. И нали се разбираме, како! Ако е момче – Стефчо, ако е момиче – Стефка.“ Баща ми предполагал, че трябва да бъде кръстена на брат му Павел. От туберкулоза починал, млад, оставил втрещена фамилията. Петгодишното му момченце Милчо било хубаво, умно и особено привързано към разговорливия баща. Казали му, че отишъл на небето. Милчо не понесъл необяснимото. Вечер се качва на дърво да чака от небето ли ще се зададе баща у. Паднало зле от дървото или

получило удар от непоносимото за детската глава напрежение, детето починало. Зорката не приема меланхолията на името Павел и ми дала героичното, на шестнадесетгодишния помощник-командир от Септемврийското въстание през 1923 година. Можело да ме разграничи и от двете явления, ама не би. Не разбирала от домашна дипломация, както много иначе интелигентни хора.

Около факта. Великата за мене случайност. О, много съм желана от майка, приветствувана от баща, строявана от дядо, обучавана от забележителната Ана Ива, много искаше да ме поведе към света вуйчо, с добро око съм срещана от тетки, лели, братовчедки, съселяни, съграждани. Защото съм дошла късно. Защо съм закъсняла е ясно – за да мога, да бих могла да обхвана повече емоционално време от живота на България. Не че за България е важно, мене ме интересува. Дошла съм – откъде? Има известна загадка. Нося я с лекота, не ме терзае. Най-ранното обяснение, че съм била извадена от корема на майка ми, прозвуча смехотворно. То било истината. За да отима съкровището мене, дълго не можели да ѝ помогнат лекарите, тези особено респективни за нея личности. Бабешки работи помогнали, заешката мас. Следователно дължа се на народната медицина и после вече на всичко друго включително софийската болница. Родилката заявила на доктор Праматаров, че иска бебе на всяка цена, дори ако това би струвало живота ѝ – това ми е трудно да схвана. Важното е, че един способен лекар е довършил народното дело. Излизайки от упойката, майка ми се съгледала заобиколена от хора с бели маски, мълчаливи и непомръдващи – студенти по медицина били доведени да видят как ще изрева. Така че появила съм се направо пред публика, което е пълно доказателство за артистична предопределеност.

От София съм представена в Лом като Стефка. Дали умиление или следа от сложноезичието на някогашните българи, веднага ме

нарекли Тека. Течка, Теката, Течка – буболечка, Тек – Тек, надалек. От Йордан Вълчев знам, че за българите тек означавало кон. Окъпала ме първем съседката баба Любица. Моята баба е оправна, но това навярно показвало, че детето не е само на своите хора, то принадлежи и на общността. Закичили ме с карамфил. След време с този аромат ще съм се озадачавала и не съм можела да се досетя, че е навей. А някой ако си спомни и как се е родил – излъгали са го. В никакъв случай не желая да се намесвам в избирателната способност на паметта.

Какво друго ни се е случило през тази година. Карбинското съседче бати Дино завършил прогимназията и моят баща му дал един от своите панталони за тържеството. Според Цветко Стоянов да дадеш от своите дрехи на някого е израз на уважение към този човек.

Не съм будалкана с биберон. От ранното натрапване на лъжицата съм поотегчена и предпочитам вилица. Майка ми ме захранвала с брашънце „Бебе“. Не съм ли сукала? Смути я този въпрос. Нямала достатъчно кърма. Червен лук или боза нямаше ли? Занимавало не е мене едно съмнение. Юрганченце. Кремаво, копринено, бродирано на четирилистни цветчета по баклавичките. Фестонирана бархетна пелена. Батисти, кристалини, все нехарактерни за голотора материи. Те не връзват и със зеблата, и с ликото по Башовица. Да кажем, че учителката се е поизръсила. Но нека проследя какво още ще си спомня и като подреда всичко, ще видя до какво привиждане ще стигна. Какво още за 41-ва. Пазя спестовна книжка на пощенска банка, много живописна книжка. Някъде към четиридесетия ми ден Зора се подписала да пести на мое име. В дълбоката есен продължила да кълца лютеница от късните зеленчуци в голямата пръстена паница. Подавала ми да близна – луд филм, голямо мляскане. Е как може при такова положение България да обяви война на Америка? И на Англия ли? Как ли се е чувствал Йосиф Кенерлиджи? Той е бил технически ръководител на мини в Зелени град и

Дъбравка – около Белоградчик. Тая пък Дъбравка, няма да разказваме за красоти, да не ни превземат окончателно чужденците. Като изучил езика ни, Кенерлиджи мърморил: „Българска работа – шашав работа“. Да не му се сърдим, не сме мнителни като Пешо Пуловия. Белоградчичани лесно запомнили името на англичанина, защото случайно е звучно, това „дж“ по нашенско добре върви, но общо взето в родния език на този Йосиф има несмилаемо натрупване на съгласни. Как пък точно този език утвърдиха за компютрите, дъвчи ако ти се ще. В минното дело не провървяло на екзотичния ни сродник. И заоглеждал гъби в галериите. Като се отчаял, отскочил на съвсем самостоятелен бизнес: огромна каца, пълна с тайнствена марината, всеки къс месо виси на конец и на конца бележка указва чие е парчето и кога да бъде извадено на сухо. Нещата се следят от летвата върху отвора на кацата, летвата държи всичкия бекон на града и за известен период цялото положение на семейството. Какво успях да науча от този човек: изпирането на дрехите се получава от търкането, а не от сапуна. Моята стопанственост се разви въвн от това внушение, обичам по-малко икономия, повече настроение, по-приятен сапун, а търкането предоставям на Мати Лудата пералня. Кенерлиджи беше любезно старче, разговаряше от два метра разстояние и приличаше на приказан гризанчо. Сега на негово име съм кръстила насочващото уредче към компютъра. Майка споменаваше, че първата елха изцяло съм изяла. Не с клоните, предполагам. Окачени били сушени плодове, ябълки, орехи. Всичко е осмукано, ожулявено. Заплащано е на различни каки да стоят у дома докато траят учебните часове. Тогава няма ли е отпуск по майчинство? Тя дотърчавала всяко възможно междучасие щом чичо Марко удари звънеца, толкова близо беше къщичката. На дните златни. Проект и реализация Зора и Цветко. С две кибритени кутийки за една нощ угодили чертежа. Първащите учители са съвременно явление. Тогава – или квартира, или заселване. Важното е да се чува училищният

звънец. Моите хора купили двора от Поляшка, трябвали ѝ пари за палто на кака Тала, ще учи в града. Спретната къщурка, не е бяла, светлосива е. С две акации отпред. Дограма светлосиня, затова са ми такива очите. Много е душевна. Акациите са постригани на точета, кокетни. Колко ми е била още празна главата, а все пак отличавах нашите външни щори на прозорците, дето никъде другаде в селото ги няма, а много ги харесвах. Ето ме пролетта в количката. Ако ли пък да не е била единствената количка в селото. Зад мене се вижда възглавница на някакви шантави слънчеви геометрии, вълнена бродерия. Бархетната ми шапка е с две завъртулки, за красота. Лицето е обърнато към света със съвсем доброжелателен интерес. Въобще не ми е отзвел вниманието фотоапаратът. От проходила се помня. Значи учебната година е завършила, в късната пролет съм заведена до Лом. Баба ме подхвърля на „друс друс конче“. Помня бебешката песен, Берчето твърдеше, че е фамилна. Че от нея ни е прякорът Дудуркови. Ето текста: „Дан-дуду, дан-дуду, дан-дуду даа / „Дан-дуду, дан-дуду, дан-дуду да.“ Звучи така: „Фа-доси, лабемол-лабемолсол, фа-доси лабемолфа! / До-доси, лабемоллабемолсол, сол-солсол, сол.“ Не може да го бъде. Това е мелодията на „Пак ерген“: „Пак ерген, мамо, пак ерген, / затова е. Мила мамо, бел-червен.“

Не помня прощъпулника. Подредили всякакви предмети от всякакви занаяти – ножица, пергел, книга и знам ли какво още. Търкулнали питката, щрапукнала съм подире ѝ и хоп – за нея разбира се, човекът е целенасочен. Това дето го разправят, че книгата, мигър не е домашна легенда, с възпитателна реч и непоправим ефект. Успях да опазя главата си от излишни знания, така че има място за още, ако е писано. Та, хванала съм се за книгата, а? Как пък не съм се хванала за тенджерата да си я хлопам!

В Лом дядо донесе на миндера в мотвака кучето, кукла на четири крака върху дъсчица и отдолу колела. Попита как да го кръстим. А-а да

отговоря, но не ми достигна компетентността за такъв сложен въпрос и той каза да бъде Караман. Опипах ушите, оглавничето, поворката, започнах да го возя. Доста е повозен от мене. Драгият дядо не е знаел наща градинка каква е родила тиквичка, щеше още нещица да донесе да е запомнено още. Караман беше златничък. Имаше много миловидна главица. Друго дете сигурно би му извадило очите и би му изтърбушило сламата да я види. Не бях толкова любознателна, достатъчно ми беше да схващам даденостите. Баба събаряше столовете да направим влак, играехме с нея на пътуване. Дтоловете имаха габъри като пейките във влаковете.

В Карбинци. Майка все сяда и ме взема за бебешкото хоро, хващаме си ръцете, стъпвам от крак на крак по полата ѝ, пеем за хорото на Теката.

Грее юлско слънце над Башовица. Няма начин да е било друго, изчислила съм го. Клечала съм на стълбището. От площадката се търкулнала рдна диня, по нашенски любеница. В историята е запомнено съдебно дело, бил заръчан вагон дини, изпратили пъпеша ...Как да е. Баща ми пък не даваше да се изговаря думата „любеница“, буквата „ю“ се била вмъкнала покрай глезотиите. „Погледнете бостана! Озглеждат като копачи на почивка, полегнали, виждат им се само челата, чело – лоб, славянска дума. Лобеница!“ Неведома в тези сложни науки, гледала съм да схвана бащиния език, успяла съм да доловя, че сладкото търкула – често нещо се казва „бица“. Не е изследвано дали онази въпросната любеница е била зле поставена или съм я бутнала. Няма данни и относно това дали се е разтъртира и ако да, каква се оказала на цвят. И жълти, и оранжеви, и розови, и червени, даже и зелени биваха. Цънки блещукаха, тежки мечки се отърсваха от средичката, капе под брадата и ми лепка като клатя глава нагоре-надолу, това помня. А самия сложен процес на овладяване езика – не, иди че го разбери. Впрочем свободното

падане на предметите, неволното падане, вярвам никой да не възрази, достойно е за вниманието човешко. Именно. Произведеното върху тогавашната ми личност впечатление било толкова силно, че провокирало езика: „Татко! Бицата панда!“ „Лобеницата падна?!“ – душата учителска, той се възторгна. – „Изречение? Направо! Подлог и сказуемо!“ До вечерта съм го побъркала: „Палиме амбата! Гледаме мишката дупката!“ Сипал газта в лампата, врътнал блестящото ѝ шишенце (майка ми с непостижимо търпение и вещина бършеше тези капризни стъкленици). Защъкали сме край всичките миши дупки да запушваме с вестници. Далечно от пушилките на войната, баща ми търбуши с лъжица лобеницата, прави прозорчета на фенерчето, пали свещичка отвътре на дъното. Славата ми на говорителка се разнесла до Белградчик, Лом и Видин, Варна, София и Пловдив – Чепеларе, Серес и Зайчар. Тогава роднините много си пишеха писма. Всички се радвали за мене, но нищо чудно – интелигентни родители, будно дете. Сега не знам какво се търкулна, та ме увлече в тази забава с маметта. Първо помислих, че съм се родила гениална. По-после съм се затлачила до обикновено дарование. (Това отговаря на едни теории. После разпитах из света български. Не сме много, не сме и нищожно малко ние такивата, дете се помним изначално. Удобно е самочувствието на обикновен човек. Стига обикновеният човек да ти го позволи.) Ако публикувам това, за кого ли би могло да бъде интересно. Чуждото щастие е скучно, най-малко. Щастие съм имала, доколкото това е свойство на характера, както ината, завистта, злобата и прочие градивни сили. Защо помня? Дали само за да напиша тази книга? Сега срещу заплащане тотално издават. Има в това и предимство. Шанс е да издадеш преди обиграният в занаята да прочете. Или да предостави ръкописа ти на най-милото си същество. Бедният Тодор Ризников се смееше над себе си и се биеше по главата провинциална, колко интересности изпоразказал на един от

асовете, а онзи отзвема, отзвема ... Добре плащам, издавам. Нищо че съм некадърна да продавам, още повече ако е моя книга. Ще подарявам. Братовчеди, братовчедки, тетки, лели и съседки, добре де! Като снимки. Ето ти спомен от мене, виж ме колко съм хубава. Ние през Втората световна война все още се раждахме здрави и нормални деца. Пък и от самата война все някой, все някак е можел да изклинчи, нали! Друго. Ако с писанка се докарам хубава, някой би могъл също да плати и да ме представи грозна! Сложна е тя. Но – за радости на многобройните издатели можем да създадем албумна литература. Не сме от сериала „Бозата“ току да изпадаме в амнезия. Защо ли наистина се заиграх?

Следващото сведение, което имам е, че сме с майка отново в Карбинци. Би трябвало да е август. И една такава лунна нощ – игла да падне, ще я намериш. А таткото много ми липсвал, очевидно обществото на майка не е било достатъчно интригуващо. Ако речем да погледнем по-задълбочено на въпроса, може да се изясни, че чувството е било нагнетено от неспокойната съпруга. Фактическата картина е такава: тя ме носи по двора и рева. Все по-добре. Вероятно чак ми захаресвало да звуча сред просторите:

Татко-о, татко!

Жабата пее,

пипата пее,

искам татко да дойде!

Като съм се поунорила, сложила съм поанта:

Цветко-о, Цветко!

Цветко Стоянов бе личен човек. Достоен за оклеветяване. И аз така. Бисерите ги продуцирам на път и под път, о това ми е в кръвта, не

му отдавам особено значение. Трябваше да има покрай мене един Екерман. Какъвто в случая се явява майка, тя я свърши в този важен случай работата, много пъти преразказваше някому пред мене това и ето сега имам възможност да си спомня, и да се преоткроя. Ами да! Шантав ритъм. Неравноделен. Напевен речитатив. Какво дете, какво българче! Близък до тоя спомен е моят, татко се е прибрал по късна доба, тя ме буди да ми го покаже (иначе беше тазумна жена). Той сменя ловната пушка. С движение на ръката ми показва, че бил по опасни места, видял едно животно, което се влачи по земята, стрелял. Уплашена изревах и ме прибраха на кушетката до шареното ковчорче. Настрани отхвърлих и случки, и свят. Я да видим какво пише по дебелите книги: към година-две и нещо детето вече издава по-смислени звуци ... О-о Този не е бил на Башовица. Мене кой откъде свари ме обучаваше, що възрастни, що каки, що среди! Като гледам, че от времето до навършване на една година такива неща толкова добре помня, ми се струва, че човекът си идва на тоя свят готов.

Послеслов

Стефка Цветкова няма да прочете този текст. В първите дни на годината, почти случайно, се промъкна новината, че земният път на поетесата, която вече има една публикация във Венец (Цветкова, 2012), е свършил. А няколко месеца по-рано получих от Самоводене, където Цветкова живееше, едно писмо, което искам тук да възпроизведа изцяло за читателите на нашето списание, защото с него Стефка сложи (както навярно би се изразила) поантата в нашето кратко творческо познанство.

Здравей, Професоре!

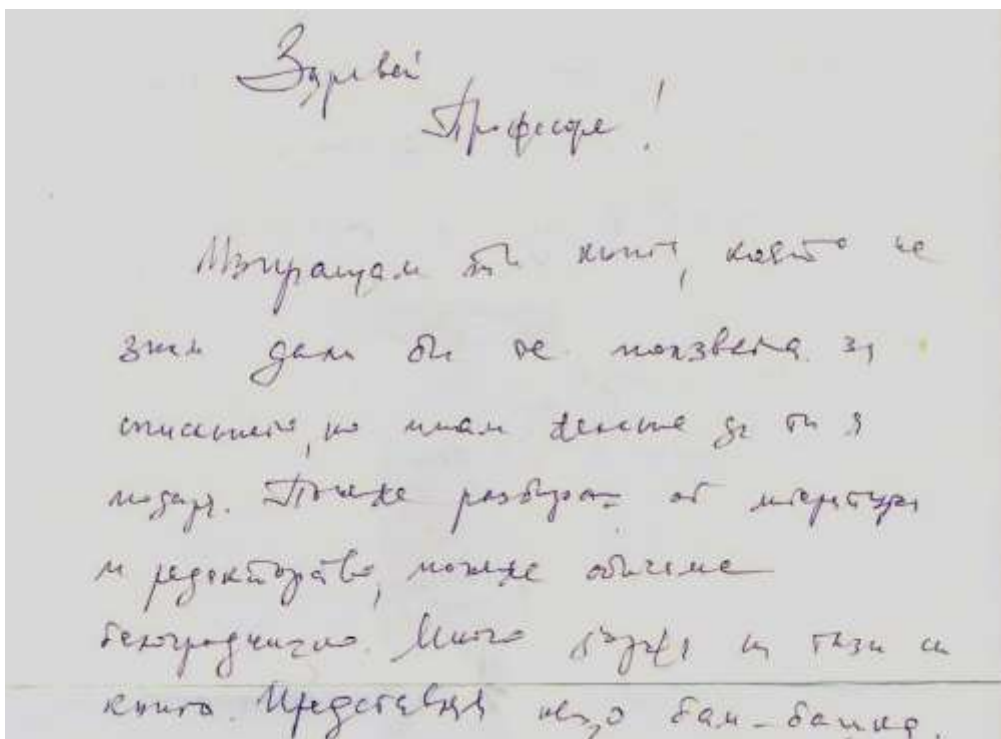
Изращам ти книга, която не знам дали би те ползвала за списанието, но имам желание да ти я подаря. Понеже разбираш от

литература и редакторство, понеже обичаме Белоградчишко. Много държа на тази си книга. Представява нещо бам-башка. Не е мемоарна, както на пръв поглед изглежда. У нас, по някое време имаше поколение, наречено „инфантилните“ – пишещите за детството. Написаха се хубави книги, но не мисля, че съм с тях, въпреки възрастовата близост. Свърших си една литературна работа, проза, в която вложих, освен всичко друго, изисквания като към поезията – относно подреждането на думите, натрупването на звуци, пестелива метафоричност и пр. Което не се намери кой да забележи. Но имаше положителен отзив в „Пулс“ от Наталия Манолова, отдавна.

Нека ти бъде четиво в някой момент, много е сърдечна.

С поздрав!

Стефка

Здравей
Професоре!

Изпращам ти книгата, която те
звем да ми да се позовеш за
тисането, но макар да съм си в
мозък. Трябва разбра от издател
и редакторство, може да стане
Белоградчишко. Много бързо и тихо се
книга. Представява нещо бам-башка.

Бог да прости Стефка Цветкова!

Борислав Тошев, редактор

ЛИТЕРАТУРА

Цветкова, С. (2012). Роден край: поезия. *Венец*, 3, 259-281.

© 2014 Venets: Author

